

Województwo
Śląskie

Katowice, 15 czerwca 2022 r.

AU-KN.1711.14.2021

AU-KN.KW-00046/22

Pan
Tomasz Broda
Dyrektor
Centrum Psychiatrii
w Katowicach
im. dr. Krzysztofa Czumy
ul. Janusza Korczaka 27
40-340 Katowice

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

ul. Ligonia 46
40-037 Katowice

TELEFON +48 32 20 78 290
FAKS +48 32 20 78 291

marszal@slaskie.pl
slaskie.pl
powstania.slaskie.pl

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 121 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 633 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych (t. jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1331) oraz § 12 ust. 1 *Regulaminu kontroli jednostek organizacyjnych Województwa Śląskiego* stanowiącego załącznik do uchwały nr 1057/229/VI/2021 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 28 kwietnia 2021 r., pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego przeprowadzili kontrolę w kierowanej przez Pana Jednostce.

Działając na podstawie § 25 ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia przedstawiam ustalenia dokonane w trakcie kontroli, ocenę oraz zalecenia dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki.

I. Dane identyfikacyjne kontroli:

Jednostka kontrolowana:

Centrum Psychiatrii w Katowicach im. dr. Krzysztofa Czumy, ul. Janusza Korczaka 27, 40-340 Katowice (dalej: *Centrum*).

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Tomasz Broda - Dyrektor, powołany na stanowisko uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 1330/51/V/2011 z dnia 26 maja 2011 r. na czas nieokreślony.

Numer kontroli:

AU-KN.1711.14.2021

Zakres i okres objęty kontrolą:

Wybrane zagadnienia z zakresu spraw organizacyjno-finansowych za lata 2019 - 2021

Jednostka przeprowadzająca kontrolę:

Departament Audytu i Kontroli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach.

Osoby przeprowadzające kontrolę:

- Ilona Misiak – główny specjalista, na podstawie upoważnienia nr 615/AU/2021 z dnia 29 listopada 2021 r. w dniach: 10-11 stycznia 2022 r.,
- Małgorzata Biskup – starszy specjalista, na podstawie upoważnienia nr 614/AU/2021 z dnia 29 listopada 2021 r. w dniach: 1-3, 6-7, 13-17, 20-22, 27 grudnia 2021 r. oraz 3-5, 10, 12-14 stycznia 2022 r.,
- Paweł Kraczlą – główny specjalista, na podstawie upoważnienia nr 616/AU/2021 z dnia 29 listopada 2021 r. w dniach: 4-5, 10-11, 14 stycznia 2022 r.

Data rozpoczęcia czynności kontrolnych: 1 grudnia 2021 r.

Data zakończenia czynności kontrolnych: 14 stycznia 2022 r.

Kontrolę wpisano do książki kontroli Jednostki w dniu 1 grudnia 2021 r. pod numerem 4.

(dowód: akta kontroli nr 1-11)

II. Ustalenia szczegółowe

1. Prawdliwość wdrożenia rekomendacji wynikających z dokumentu pn. „Standardy zawierania umów cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi przez jednostki organizacyjne Województwa Śląskiego” (dalej: *Standardy*), przyjętego uchwałą nr 923/120/VI/2020 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 kwietnia 2020 r.

A. Opis stanu faktycznego:

Szczegółową weryfikacją pod względem zgodności z rekomendacjami zawartymi w *Standardach* objęto:

- 1) wewnętrzne procedury dotyczące zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych (obowiązujące od lipca 2020 r.),
- 2) sposób prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- 3) zapisy zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.

Ad.1) Wewnętrzne procedury dotyczące zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych (obowiązujące od lipca 2020 r.).

W sprawozdaniu z wykonania ww. uchwały nr 923/120/VI/2020 (w części 3 dotyczącej „*Informacji czy jednostka dostosowała wewnętrzne procedury dotyczące planowania zamówień publicznych oraz wyboru wykonawcy zamówienia do rekomendacji przedstawionych w Standardach*”) Dyrektor Centrum wskazał, że procedury dostosowano do rekomendacji zawartych w *Standardach*.

Wobec powyższego w trakcie niniejszej kontroli analizie poddano procedury obowiązujące w Centrum po dniu złożenia ww. sprawozdania (21 lipca 2020 r.), tj.:

- „*Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty wskazanej w art. 4 pkt 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych*” wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Centrum nr 21/2020 z dnia 6 lipca 2020 r. (zwany dalej *Regulaminem do 30 tys. euro*), który obowiązywał w okresie od 14 lipca 2020 r. do 28 lutego 2021 r.,
- „*Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130.000 złotych netto*” wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Centrum nr 9/2021 z dnia 2 lutego 2021 r. (zwany dalej *Regulaminem do 130 tys. zł*), który obowiązuje od dnia 1 marca 2021 r.

W *Regulaminie do 130 tys. zł* ustalono cztery procedury udzielania zamówień w podziale na kwoty:

- a) jednorazowy zakup o wartości szacunkowej do 2.000,00 zł netto. W tym przypadku nie stosuje się zapisów regulaminu. Zakup odbywa się w oparciu o oferty dostępne na rynku. Do udzielenia zamówienia wymagana jest wyłącznie pisemna zgoda Głównej księgowej. W regulaminie określono zamknięty katalog zamówień publicznych o wartości do 2.000,00 zł netto. W opinii Zespołu kontrolującego procedura ta stanowi odpowiednik zamówień o relatywnie niewysokiej wartości, o których mowa w pkt 3.2 *Standardów*,
- b) od kwoty 2.000,00 zł netto do wartości szacunkowej poniżej 15.000,00 zł netto w odniesieniu do jednorazowego zakupu (tzw. zamówienia doraźne). W tym przypadku zastosowanie mają uproszczone procedury udzielania zamówienia. Udzielenie takich zamówień poprzedza wnioski o wyrażenie zgody przez Zastępcę Dyrektora Centrum ds. Administracyjno-Technicznych. W tej procedurze zastosowanie mają wyłącznie wybrane zapisy regulaminu dotyczące szacowania wartości zamówienia (szacowanie przed wszczęciem postępowania w oparciu o całkowite wynagrodzenie wykonawcy, zakaz nieuprawnionego podziału zamówienia) oraz zapisy dotyczące zasad udzielania zamówień (m.in. zachowanie uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, racjonalnego gospodarowania środkami). Zgodnie z § 1 ust. 7.2 regulaminu łączna wartość wszystkich zamówień doraźnych nie może w danym roku budżetowym przekroczyć 130 tys. zł netto,
- c) od kwoty 2.000,00 zł netto do wartości szacunkowej poniżej 50.000,00 zł netto. Przeprowadzanie postępowań odbywa się w oparciu o „procedurę otwartą” (publikacja na stronie internetowej *Centrum* ogłoszenia przetargu publicznego opartego na przepisach Kodeksu cywilnego bądź zaproszenia do składania ofert) lub „procedurę zamkniętą” polegającą na wystosowaniu zaproszenia do składania ofert odpowiedniej liczby wykonawców, nie mniej niż trzech. W obu procedurach wszczęcie postępowania wymaga uzyskania zgody Dyrektora *Centrum*,
- d) od kwoty 50.000,00 zł netto do wartości szacunkowej poniżej 130.000,00 zł netto. W tym przypadku przeprowadzanie postępowań odbywa się wyłącznie w oparciu o „procedurę otwartą”.

Analiza treści *Regulaminu do 30 tys. euro* potwierdziła zgodność większości przyjętych w nim procedur dotyczących udzielania zamówień z rekomendacjami przedstawionymi w *Standardach*.

Z treści nie wynika natomiast sposób pełnego wdrożenia rekomendacji zawartych

w następujących punktach *Standardów*:

- **pkt 3.5 odnoszącym się do ustalania wartości szacunkowej zamówienia.** W § 1 ust. 6 lit. b) *Regulaminu do 30 tys. euro* wyłączono konieczność dokumentowania czynności szacowania wartości zamówienia w odniesieniu do tzw. zamówień doraźnych, stanowiących w opinii Zespołu kontrolującego odpowiednik zamówień o relatywnie niewysokiej wartości. Zgodnie ze *Standardami*: „*Ustalenie szacunkowej wartości zamówienia należy udokumentować, np. w postaci notatki służbowej i załączonych do niej dokumentów*”. Jak wynika z zapisów pkt 3.2 i 3.5 *Standardów* obowiązek ten dotyczy wszystkich zamówień, w tym również zamówień o relatywnie niewysokiej wartości,
- **pkt 3.10 zawierającym wykaz obligatoryjnych elementów wniosku poprzedzającego wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia.** W § 3 ust. 2 pkt 2) *Regulaminu do 30 tys. euro* brakuje wymaganego uzasadnienia potrzeby wszczęcia postępowania na zasadach określonych w pkt 3.3 *Standardów* (dotyczy obowiązku przeprowadzenia przed wszczęciem postępowania analizy efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w tym rzeczywistych potrzeb i korzyści wynikających ze zlecenia zawierania umów cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi),
- **pkt 3.12 zawierającym wykaz obligatoryjnych elementów zaproszenia do składania ofert.** W § 4 ust. 2 pkt 2 *Regulaminu do 30 tys. euro*, w części opisującej wymagania dotyczące treści zaproszenia do składania ofert, brakuje odwołania do obowiązku przekazania wykonawcom, ubiegającym się o zamówienie, projektu umowy. Dodatkowo we wzorze zaproszenia (załącznik nr 5 do Regulaminu) dopuszczono możliwość przedstawienia, zamiast umowy, istotnych postanowień,

które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy. Tego typu rozwiązania pozostają w sprzeczności z wymogami wynikającymi z pkt 3.12 *Standardów*.

W § 7 ust. 1 i 3 *Regulaminu do 30 tys. euro* zapisano, że: „W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik zamawiającego może podjąć decyzję o odstąpieniu lub odstępstwach od stosowania *Regulaminu*, dotyczy to szczególnie przypadków wystąpienia tzw. siły wyższej (stanów nadzwyczajnych) (...). Udzielenie zamówienia w przypadku, o którym mowa w pkt. 1, dokumentuje się w formie Notatki służbowej, podlegającej zatwierdzeniu przez kierownika zamawiającego lub upoważnioną przez niego osobę. W notatce służbowej należy w szczególności wskazać okoliczności uzasadniające odstąpienie od stosowania *Regulaminu* (...)”. Wykazanie w *Regulaminie do 30 tys. euro* tylko jednej przesłanki wystąpienia zdarzeń traktowanych jako siła wyższa jest przykładem zastosowania katalogu otwartego. W tym kontekście praktycznie każda inna sytuacja może być zaklasyfikowana jako podstawa odstąpienia od przyjętych procedur w zależności od uznaniowej decyzji Dyrektora *Centrum*. Dowolność odstępowania od stosowania procedur udzielania zamówienia publicznego pozostaje jednak w sprzeczności z celami *Standardów*, które wskazują na konieczność transparentnego udzielania zamówień, zobowiązując do rzetelnego, przejrzystego i efektywnego sposobu postępowania przy zawieraniu umów cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi. W tym przypadku podkreślenia wymaga jednak fakt, że w kolejnym *Regulaminie do 130 tys. zł* udzielania zamówień wprowadzono zamknięty katalog sytuacji stanowiących podstawę odstąpienia od stosowania opisanych w nim procedur.

Aktualnie obowiązujący w *Centrum Regulamin do 130 tys. zł* w części powielal zapisy poprzedniego *Regulaminu do 30 tys. euro*, w tym również te, które w niepełnym stopniu implementowały rekomendacje wynikające z pkt 3.5, 3.10 i 3.12 *Standardów*. Fakt pozostawienia w *Regulaminie do 130 tys. zł*, w odniesieniu do zamówień udzielanych na podstawie „procedury zamkniętej”, zakwestionowanych zapisów *Regulaminu do 30 tys. euro* skutkuje niepełnym dostosowaniem „procedury zamkniętej” do rekomendacji wynikających ze *Standardów*.

Dodatkowo z treści *Regulaminu do 130 tys. zł* wynika również odmienny, w stosunku do założeń *Standardów*, sposób uregulowania kwestii dotyczących:

- **zawarcia umowy w formie pisemnej (pkt 3.2 i 3.14 *Standardów*)**. W § 1 ust. 8.3 *Regulaminu do 130 tys. zł* obowiązek zawarcia umowy w formie pisemnej występuje od kwoty 10.000,00 zł. Zgodnie z pkt 3.2 *Standardów* wymóg sporządzania umowy w formie pisemnej nie obowiązuje jedynie w przypadku zamówień o relatywnie niewysokiej wartości, których wykaz rodzajowy i wartość ustala samodzielnie zamawiający,
- **obowiązku uzasadnienia wyboru wykonawcy zamówienia w oparciu o jedną ważną ofertę (pkt 3.13 *Standardów*)**. § 4 ust. 9.1 *Regulaminu do 130 tys. zł* dopuszcza możliwość, że: „Jeżeli w prowadzonym postępowaniu wpłynęła tylko jedna ważna oferta w procedurze zamkniętej można dokonać jej wyboru pod warunkiem, że spełnia określone wymogi, jest korzystna dla szpitala a jej wartość jest relatywnie niska. W pozostałych przypadkach wybór dokonany z jednej oferty wymaga uzasadnienia przyczyn jej wyboru (...)”. Zgodnie z pkt 3.13 *Standardów*: „Pozyskanie tylko jednej ważnej oferty wymaga każdorazowo uzasadnienia przyczyn niedochowania ww. zasady, w tym jest dopuszczalne przy zamówieniach o relatywnie niewysokiej wartości. Uzasadnienie dokonania wyboru na podstawie jednej oferty nie jest wymagane w przypadku zamieszczenia przez zamawiającego zaproszenia do składania ofert na platformie zakupowej”,
- **obowiązku dochowania wymogów informacyjnych związanych z niezwłocznym upublicznieniem ogłoszenia o zamówieniu (pkt 3.11 *Standardów*)**. W *Regulaminie do 130 tys. zł* nie ma obowiązku upubliczniania informacji o wszczęciu postępowania w odniesieniu do zamówień o wartości szacunkowej mieszczącej się w przedziale od 2.000,00 zł netto do 50.000 zł netto (dotyczy „procedury zamkniętej”). Zgodnie ze *Standardami* należy upublicznić informację o wszczęciu każdego postępowania, zamieszczając na własnej stronie internetowej zaproszenie do składania ofert. Przedmiotowa rekomendacja zgodnie z pkt 3.2 *Standardów* nie dotyczy jedynie zamówień o relatywnie niewysokiej wartości. Zamawiający dopiero po upublicznieniu zaproszenia

może poinformować o wszczęciu postępowania znanych sobie wykonawców usług będących przedmiotem zamówienia.

Wobec powyższego stwierdza się, że analiza stosowanego obecnie w *Centrum Regulaminu do 130 tys. zł* wykazała **częściowy brak zgodności przyjętych procedur udzielania zamówień z rekomendacjami wynikającymi ze Standardów**. Sytuację taką stwierdzono w odniesieniu do dwóch z czterech stosowanych procedur, które opisano w powyższym punkcie b) i c).

Ad. 2) Sposób prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Kontrolą objęto 2 losowo wybrane postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, wszczęte i zakończone zawarciem umów w latach 2020 – 2021, których przedmiot zamówienia obejmował:

- „*Obsługę prawną Centrum Psychiatrii w Katowicach im. dr. Krzysztofa Czumy*” (postępowanie nr 01/U-RP/2020 o szacunkowej wartości 91.266,00 zł netto),
- „*Roboty budowlane polegające na poprawie warunków użytkowania i standardu technicznego poprzez modernizację pomieszczeń w budynku Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia przy ul. Katowickiej 21 w Skoczowie*” (postępowanie nr 01/RB – SK/ROPS/2021 o szacunkowej wartości 114.626,08 zł netto).

Oba przedmiotowe postępowania prowadzone były na podstawie wewnętrznych regulacji, tj.:

- *Regulaminu do 30 tys. euro* (postępowanie nr 01/U-RP/2020)

oraz

- *Regulaminu do 130 tys. zł* (postępowanie nr 01/RB – SK/ROPS/2021).

W obu przypadkach zastosowano „procedurę otwartą” – przetarg publiczny na zasadach określonych w art. 70 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

Analiza sposobu przygotowania, wszczęcia i przebiegu ww. postępowań potwierdziła ich **pełną zgodność z większością rekomendacji zawartych w pkt 3 Standardów (pkt 3.4-3.9 oraz pkt 3.11-3.14). Wyjątek stanowi częściowe wdrożenie rekomendacji zawartej w pkt 3.10 Standardów** (zawierającej wykaz obligatoryjnych elementów wniosku poprzedzającego wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia). W obu kontrolowanych postępowaniach wnioski nie zawierają wymaganego uzasadnienia potrzeby wszczęcia postępowania na zasadach określonych w pkt 3.3 Standardów (dotyczy obowiązku przeprowadzenia przed wszczęciem postępowania analizy efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w tym rzeczywistych potrzeb i korzyści wynikających ze zlecenia zawierania umów cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi). **Fakt częściowego zastosowania tylko jednej rekomendacji, w kontekście pełnego zastosowania pozostałych, nie ma jednak wpływu na pozytywną ocenę sposobu prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z wymogami pkt 3 Standardów.**

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów potwierdzono, że w obu ww. postępowaniach Zamawiający dokonał wyboru wykonawcy na podstawie otwartej i konkurencyjnej procedury, z poszanowaniem zasady uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, proporcjonalności i przejrzystości do czego był zobowiązany zgodnie z rekomendacjami pkt 3.4 i 3.6 Standardów. Kolejne etapy prowadzenia postępowania takie jak: ustalenie wartości szacunkowej zamówienia, opis przedmiotu zamówienia, ustalenie kryteriów wyboru i oceny potencjalnych wykonawców zamówienia, wszczęcie postępowania na podstawie zatwierdzonego przez Dyrektora Centrum pisemnego wniosku, zamieszczenie ogłoszenia o przetargu publicznym, informacji z otwarcia ofert, wyborze najkorzystniejszej oferty oraz udzieleniu zamówienia na stronie internetowej Zamawiającego, przeprowadzenie oceny i wyboru najkorzystniejszej oferty, zawarcie umowy z Wykonawcą były właściwie dokumentowane zgodnie z wymogami zawartymi w pkt 3.4 -3.9 oraz pkt 3.11-3.14 Standardów.

Ad. 3) Zapisy zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.

Kontrolą objęto 3 umowy zawarte w wyniku rozstrzygnięcia postępowań (wytypowanych do kontroli i opisanych w pkt II.1 ppkt Ad. 2) oraz w pkt II.3 ppkt 2) niniejszego dokumentu) w zakresie sposobu uwzględnienia w ich treści rekomendacji przedstawionych w pkt 1 *Standardów* (ogólne rekomendacje dotyczące treści zawieranych umów). W przypadku umowy na obsługę prawną dodatkowej ocenie podlegał fakt ujęcia w postanowieniach umownych zapisów wynikających z pkt 2 *Standardów* (rekomendacje szczególne w zakresie zlecenia usług prawnych).

W treści umowy nr 15/D-WP/PFRON/2020 zawartej w dniu 07.10.2020 r., której przedmiot dotyczył wymiany dźwigu wraz z budową 2 platform dźwigowych osobowych oraz umowy nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 z dnia 27.09.2021 r. na wykonanie robót budowlanych związanych z modernizacją pomieszczeń w budynku Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia **nie uwzględniono następujących rekomendacji** zawartych w *Standardach*:

- pkt 1.1 (wymagania dotyczące opisu przedmiotu umowy oraz obligatoryjne elementy umowy).
W umowach nieprawidłowo określono strony umowy wskazując jako stronę podmioty nieposiadające osobowości prawnej:
 - umowa nr 15/D-WP/PFRON/2020 r. jako stronę umowy wskazano XXXXXXXXXXXXX,
 - umowa nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 jako stronę umowy wskazano Firmę Remontowo Budowlaną XXXXXXXXXXXX.

Wskazane, jako strony umowy, firmy prowadzone w formie spółki cywilnej oraz jednoosobowej działalności gospodarczej nie są podmiotami prawa cywilnego. W świetle prawa nie mają więc podmiotowości prawnej (nie mogą być podmiotem praw i obowiązków). Oznacza to, że stroną wszystkich umów, jakie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej są zawierane, jest nie spółka cywilna, ale jej wspólnicy. Natomiast w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej, czynności prawnych we własnym imieniu dokonuje osoba fizyczna, wykonująca działalność gospodarczą (właściciel firmy).

Właściwą stroną dla umowy nr 15/D-WP/PFRON/2020 r. są dwaj wspólnicy (albo jeden ze wspólników na podstawie pełnomocnictwa), a dla umowy 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W obu przypadkach w oznaczeniu strony umowy powinny znaleźć się dodatkowe informacje, tj. adres zamieszkania (nie tylko miejscowość, ale dokładny adres zamieszkania), PESEL, seria i numer dowodu osobistego, firma osoby prowadzącej działalność gospodarczą, adres wykonywania działalności gospodarczej, NIP, REGON;

- pkt 1.4 (postanowienia dotyczące praw i obowiązków zamawiającego i wykonawcy w związku z realizacją przedmiotu umowy, w tym mechanizmy weryfikacji prawidłowości jej realizacji).
W obu umowach zawarto zobowiązanie wykonawcy do przestrzegania przepisów prawa w zakresie zatrudniania pracowników i osób realizujących przedmiot umowy, bez możliwości weryfikacji przez Zamawiającego spełnienia tego faktu (np. prawo do przeprowadzenia kontroli w miejscu realizacji przedmiotu zamówienia, złożenie przez wykonawcę stosownego oświadczenia lub przedstawienia wykazu umów). **Nałożenie na wykonawcę dodatkowego obowiązku** (który ma nie tylko wykonać przedmiot umowy, ale wykonać go w sposób określony przez Zamawiającego) **bez ustanowienia mechanizmu jego weryfikacji pozostaje w sprzeczności z zapisami *Standardów***. Jak wynika z treści pkt 1.4 *Standardów*: „(...) *Zapisy umowy powinny regulować sposób weryfikacji, czy przedmiot zamówienia realizowany jest zgodnie z zawartą umową, terminowo oraz w pełnym zakresie. Rekomenduje się prowadzenie czynności weryfikacji realizacji umowy w sposób udokumentowany (...)*”.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwie umowy na obsługę prawną. Pierwsza zawarta została w dniu 14.07.2017 r. i obowiązywała w okresie od 01.09.2017 r. do 20.08.2020 r. Ze względu na fakt, że okres zakończenia umowy przypadła na czas wdrażania *Standardów* nie była ona przedmiotem oceny pod kątem zgodności z wymogami zawartymi w pkt 1 i 2 *Standardów*. Ocenie takiej poddano kolejną umowę zawartą przez *Centrum* na obsługę prawną w wyniku rozstrzygnięcia postępowania nr 01/U-RP/2020. Umowa ta zawarta została w dniu 03.08.2020 r. i obowiązuje w okresie

od 01.09.2020 r. do 28.02.2023 r. Jej łączna wartość wynosi 108.855,00 zł brutto (88.500,00 zł netto). W przypadku obu umów realizację przedmiotu zamówienia powierzono temu samemu wykonawcy, tj. Radcy Prawnemu XXXXXXXXXXXXXXXX.

Analiza treści obowiązującej umowy potwierdziła, że **Centrum jedynie częściowo wdrożyło ogólne rekomendacje dotyczące umów. Brak w umowie zapisów uwzględniających rekomendacje**, które zawarte zostały w następujących punktach *Standardów*:

- **pkt 1.3 dotyczący ustalania dokładnych zasad wypłaty wynagrodzenia należnego za wykonanie przedmiotu umowy:**
 - w § 5 pkt 2 umowy Zamawiający przewidział **możliwość zwiększenia wynagrodzenia ryczałtowego**, na zasadzie dodatkowego porozumienia stron, z uwagi m.in.: „(...) *na rodzaj i stopień zawichości sprawy oraz niezbędny nakład pracy Wykonawcy, wymaganej specjalistycznej wiedzy, umiejętności i odpowiedniego doświadczenia, stopnia trudności i złożoności sprawy, jej precedensowego bądź nietypowego charakteru, miejsca i terminu świadczenia usług (...) znaczenia sprawy dla Zamawiającego (...) utraty lub ograniczenia możliwości pozyskania innych klientów (...)*”. **Powyższe postanowienia umowne pozostają w sprzeczności z zapisami Standardów**, zgodnie z którymi: „*Ustalając wynagrodzenie w formie ryczałtowej nie należy wpisywać do umów uprawnień do zawierania z wykonawcą odrębnej umowy i przyznawania dodatkowego wynagrodzenia, np. jeżeli charakter sprawy i przewidywany czas jej trwania wymagać będzie szczególnego ponadstandardowego nakładu pracy. Wynagrodzenie w formie ryczałtowej za realizację przedmiotu zamówienia zawiera wszelkie koszty wykonawcy związane z realizacją całości przedmiotu umowy*”,
 - w § 5 pkt 5 umowy znalazł się **zapis o możliwości zwrotu Wykonawcy kosztów** związanych ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz Zamawiającego poza jego siedzibą (koszty dojazdów, podróży, noclegów, wyżywienia) **w wysokości uzgodnionej, ale nie mniejszej niż faktycznie poniesionych lub możliwych do oszacowania**. Zapis tej treści **jest niezgodny ze Standardami**, które wskazują, że: „*Wprowadzając do umów zapisy o możliwości zwrotu kosztów, np. z tytułu dojazdu lub noclegu, należy ustalić górny limit tych kosztów*”,
- **pkt 1.4 zawierający postanowienia dotyczące praw i obowiązków zamawiającego i wykonawcy w związku z realizacją przedmiotu umowy, w tym mechanizmy weryfikacji prawidłowości jej realizacji**. Jak wynika z treści § 5 pkt 2-4 umowy Zamawiający zobowiązał Wykonawcę do realizowania przedmiotu umowy wyłącznie siłami własnymi, pełnienia dyżuru w siedzibie Zamawiającego w wymiarze nie mniejszym niż 8 godzin tygodniowo przez min. 2 dni. **Pomimo, że uchybienia w zakresie ustalonego harmonogramu pełnienia dyżurów stanowią podstawę naliczania kar umownych (§ 6 pkt 1 w związku z § 8 pkt 3 umowy) żaden zapis umowy nie wskazuje, czy i w jaki sposób Zamawiający będzie kontrolował spełnienie tego warunku**. Wypłata wynagrodzenia następuje wyłącznie na podstawie wystawionej faktury. Tymczasem zgodnie ze *Standardami*: „*Zapisy umowy powinny regulować sposób weryfikacji czy przedmiot zamówienia realizowany jest zgodnie z zawartą umową, terminowo oraz w pełnym zakresie. Rekomenduje się prowadzenie czynności weryfikacji realizacji umowy w sposób udokumentowany*”.

Zawarte w Standardach rekomendacje szczególne w zakresie zlecenia usług prawnych, tj.:

- pkt 2.2 - wyznaczanie terminu płatności wynagrodzenia z tytułu zastępstwa procesowego,
- pkt 2.3 - określenie dokładnych zasad podziału zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego pomiędzy wykonawcą i zamawiającym,
- pkt 2.4 - wprowadzenie obowiązku złożenia przez wykonawcę oświadczenia o posiadaniu aktualnego ubezpieczenia OC z tytułu prowadzonej działalności radcy prawnego lub adwokata, w wymaganej przez zamawiającego wysokości oraz prowadzenia ewidencji czasu pracy w przypadku zobowiązania do świadczenia usługi przez określoną liczbę dni, godzin,

nie zostały uwzględnione w postanowieniach zawartej umowy.

(dowód: akta kontroli nr 12-33, 50)

B. Ustalone uchybienia (przyczyny, zakres, skutki):

Nieprawidłowe wykonanie obowiązków wynikających z uchwały nr 923/120/VI/2020 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie przyjęcia do stosowania dokumentu pn. „*Standardy zawierania umów cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi przez jednostki organizacyjne Województwa Śląskiego*” poprzez:

- 1) częściowe dostosowanie wewnętrznych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych, do których nie ma zastosowania ustawa Prawo zamówień publicznych.

W odniesieniu do:

- *Regulaminu do 30 tys. euro* stwierdzono wprowadzenie jedynie niektórych założeń rekomendacji zawartych w pkt 3.5, 3.10 i 3.12 *Standardów*. Dodatkowo regulamin ten przewidywał możliwość dowolnego odstępowania od stosowania procedur udzielania zamówienia publicznego, co jest sprzeczne z celami *Standardów*, które wskazują na konieczność transparentnego udzielania zamówień,
- *Regulaminu do 130 tys. zł* stwierdzono wprowadzenie jedynie niektórych założeń rekomendacji zawartych w pkt 3.2, 3.5, 3.10 - 3.14 *Standardów*.

Pozostałe rekomendacje zostały w pełni zaimplementowane do wewnętrznych regulacji dotyczących zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych;

- 2) niezastosowanie w pełni rekomendacji zawartej w pkt 3.10 *Standardów*, zgodnie z którą w celu zapewnienia efektywnego gospodarowania środkami publicznymi, na etapie wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego należy przeprowadzić analizę rzeczywistych potrzeb i korzyści wynikających ze zlecenia zawierania umów cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi (dotyczy postępowania nr 01/U-RP/2020 oraz nr 01/RB – SK/ROPS/2021);
- 3) formułowanie warunków umownych z zastosowaniem jedynie części rekomendacji wynikających ze *Standardów*.
W przypadku umowy nr 15/D-WP/PFRON/2020 dotyczącej wymiany dźwigu wraz z budową 2 platform dźwigowych osobowych, umowy nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 na wykonanie robót budowlanych związanych z modernizacją pomieszczeń w budynku Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz umowy nr 01/U-RP/2020 na obsługę prawną nie określono mechanizmów weryfikacji prawidłowości ich realizacji. Obowiązek uregulowania zasad współpracy oraz prawidłowości nadzoru nad przebiegiem realizacji umowy wnika z rekomendacji zawartej w pkt 1.4 *Standardów*. Dodatkowo w postanowieniach umowy na obsługę prawną nie określono dokładnych zasad wypłaty wynagrodzenia należnego za wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.3, 2.2. i 2.3 *Standardów*. Nie wprowadzono również szczególnych rekomendacji związanych z zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umów prawnych wynikających z pkt 2.4 *Standardów*;
- 4) niestaranne formułowanie warunków umownych poprzez nieprawidłowe określenie stron umowy (zawieranie umowy z podmiotami nieposiadającymi osobowości prawnej) w przypadku umowy nr 15/D-WP/PFRON/2020 dotyczącej wymiany dźwigu wraz z budową 2 platform dźwigowych osobowych oraz umowy nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 na wykonanie robót budowlanych związanych z modernizacją pomieszczeń w budynku Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia. Wymóg ustalenia stron umowy jest jednym z obligatoryjnych elementów wynikających z pkt 1.1. *Standardów*.

Przyczyny:

Zaimplementowanie do regulacji wewnętrznych dotyczących udzielania zamówień publicznych jedynie części rekomendacji wynikających ze *Standardów*.

Skutki:

Stwierdzone uchybienia nie miały charakteru rażącego i nie wpłynęły negatywnie na przebieg postępowań i realizację zawartych umów. Zawarte umowy nie były również przedmiotem sporu pomiędzy Zamawiającym i Wykonawcą, tym samym stwierdzone uchybienia nie wpłynęły negatywnie na dotychczasowy sposób rozliczenia zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.

Imię i nazwisko, stanowisko osoby odpowiedzialnej za uchybienia:

Pan Tomasz Broda – na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.), według którego kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

C. Ocena cząstkowa: pozytywna mimo stwierdzonych uchybień.

2. Potwierdzenie wiarygodności informacji wpisanych przez Centrum w Kwestionariuszu oceny złożonym w dniu 12.02.2020 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, wypełnionym w związku z przeprowadzonym przez Departament Audytu zadaniem audytowym pn.: „Diagnoza stopnia wypełnienia wymogów w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa informacji w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych” – II etap.

A. Opis stanu faktycznego:

W trakcie kontroli przeprowadzono weryfikację wiarygodności informacji podanych przez Centrum w Kwestionariuszu oceny dot. obszaru przetwarzania danych osobowych i procedur wewnętrznych jednostki z tym związanych. Weryfikacją objęto informacje wymienione w pkt: 2, 11, 17, 18, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29 Kwestionariusza oceny.

W wyniku kontroli Zespół kontrolujący potwierdził wiarygodność wszystkich informacji przekazanych w powyższych punktach **za wyjątkiem pkt 28 dotyczącego podległości służbowej Inspektora Ochrony Danych (dalej IOD) bezpośrednio najwyższemu kierownictwu Jednostki.**

W Kwestionariuszu oceny Jednostka wykazała spełnienie tego wymogu wynikającego z art. 38 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej *rozporządzeniem RODO*. W trakcie kontroli ustalono, iż **w schemacie organizacyjnym ustalonym w Regulaminie Organizacyjnym Centrum nie ujęto stanowiska IOD. Wobec tego nie można na podstawie ww. regulaminu potwierdzić faktu, że IOD podlega bezpośrednio najwyższemu kierownictwu Jednostki.**

Dyrektor złożył w tej sprawie oświadczenie o treści: „(...) w Regulaminie Organizacyjnym Centrum Psychiatrii im. dr. Krzysztofa Czumy w schemacie organizacyjnym nie zostało ujęte stanowisko Inspektora Ochrony Danych (IOD), ponieważ w momencie wdrażania regulaminu nie przewidziano potrzeby jego utworzenia.

W chwili wprowadzenia do prawa polskiego przepisów o ochronie danych i dyrektywy RODO obowiązki te powierzono kolejno: Specjaliście do spraw Kontroli Zarządczej, Specjaliście do spraw Zamówień Publicznych. W konsekwencji obligatoryjności utworzenia stanowiska IOD, inspektor został zatrudniony, jednak schemat organizacyjny nie został zaktualizowany. Informuję, że obecnie trwają prace nad utworzeniem nowego regulaminu”.

W związku z powyższym, celem ustalenia rzeczywistej podległości służbowej, zweryfikowano zakresy obowiązków osób pełniących w Centrum obowiązki IOD w wyniku czego stwierdzono, co następuje:

- w przypadku pracownika pełniącego w okresie od 01.08.2018 r. do 01.02.2020 r. obowiązki IOD (zatrudnionego jednocześnie na umowę o pracę na innym stanowisku niż IOD) podległość służbowa bezpośrednio najwyższemu kierownictwu Jednostki nie została zachowana, gdyż zakres obowiązków wskazywał jedynie podległość służbową pod kierownika sekcji zamówień publicznych/zastępcę dyrektora ds. leczniczych;

- w przypadku osoby pełniącej obowiązki *IOD* po dniu 01.02.2020 r., na podstawie umowy zlecenia, wymóg podległości służbowej **bezpośredniemu najwyższemu kierownictwu Jednostki został spełniony** poprzez wskazanie tej podległości w zawartej umowie.

(dowód: akta kontroli nr 34-39)

B. Ustalone uchybienia (przyczyny, zakres, skutki):

Brak udokumentowania w należyty sposób w Regulaminie Organizacyjnym *Centrum* podległości służbowej Inspektora Ochrony Danych bezpośrednio najwyższemu kierownictwu.

Przyczyna: Niedostosowanie struktury organizacyjnej *Centrum* do wymogów dotyczących statusu *IOD* wynikających z *rozporządzenia RODO*.

Skutek: Brak zapewnienia podległości służbowej najwyższemu kierownictwu *Centrum* w przypadku, gdy *IOD* byłby zatrudniony na umowę o pracę i wykonywał jednocześnie zadania na innym stanowisku niż *IOD*.

Imię i nazwisko, stanowisko osoby odpowiedzialnej za uchybienia:

Pan Tomasz Broda – na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.), zgodnie z którym kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 633), zgodnie z którym odpowiedzialność za zarządzanie podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą ponosi kierownik.

C. Ocena cząstkowa: pozytywna mimo stwierzonego uchybienia.

3. Realizacja zaleceń pokontrolnych.

W trakcie kontroli sprawdzono realizację zaleceń pokontrolnych ujętych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 25 maja 2018 r. (KA-ZK.1711.7.2018, KA-ZK.KW-00054/18), które dotyczyły poniższych zagadnień.

A. Opis stanu faktycznego:

1) Gospodarowanie mieniem w zakresie przestrzegania zapisów umów najmu (zalecenie nr 1, 2, 8) – zalecenia zrealizowano.

Kontrolą objęto przestrzeganie zapisów umowy najmu nr 10/N-K/BG/2013 z dnia 09.05.2013 r. dotyczącej dzierżawy pomieszczeń kawiarni szpitalnej o łącznej powierzchni 80,62 m², a w szczególności:

- waloryzacji kwoty czynszu,
- wskazywania terminów płatności w oparciu o dokumenty źródłowe (w tym przypadku umowę z aneksami),
- egzekwowanie należności.

Powyższa umowa została zawarta na czas nieokreślony. Kwotę czynszu ustalono w wysokości 20,00 zł za 1m², łącznie 1.612,40 zł plus obowiązujący podatek VAT (23%) co stanowi kwotę 1.983,25 zł brutto. Kwota czynszu obejmuje opłatę za: energię elektryczną, centralne ogrzewanie, ciepłą i zimną wodę, odprowadzanie ścieków, wywóz odpadów komunalnych. Odrębnie na podstawie noty księgowej najemca miał uiszczać podatek od nieruchomości, naliczany w skali miesiąca, związany z prowadzeniem działalności gospodarczej. Należność z tytułu czynszu miała być wpłacana z góry do 10 dnia miesiąca, na podstawie wystawionej faktury na konto bankowe wykazane na fakturze lub w kasie szpitala. Czynsz za najem powierzchni użytkowej miał być waloryzowany co najmniej raz w roku w oparciu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Szczegółową kontrolą

objęto następujące miesiące: grudzień 2019 r., październik, listopad, grudzień 2020 r., czerwiec 2021 r. W toku kontroli ustalono co następuje:

- czynsz był waloryzowany zgodnie z zapisami umowy, do której zawarto aneksy zwiększające kwotę czynszu,
- terminy płatności wykazywane na fakturach były zgodne z terminami wynikającymi z umowy,
- kwoty wystawianych faktur wynikały z umowy i z aneksów, oprócz faktury 259/2020, wystawiono fakturę korygującą nr 2/2020 z dnia 10.12.2020 r. na kwotę 53,54 zł,
- należności wynikające z faktur o nr: 236/2020, 259/2020, 2/2020, 144/2021 oraz noty księgowo (w zakresie podatku od nieruchomości): 11/2020, 12/2020, 7/2021 były regulowane po terminie płatności. Zwłoka wynosiła od 34 do 79 dni.

Najemcy nie wystawiono not odsetkowych z tytułu zwłoki w płatnościach faktur o nr 236/2020, 259/2020 oraz not księgowych nr 11/2020 i nr 12/2020. W związku z tym Dyrektor Centrum złożył oświadczenie, w którym wyjaśnił: „(...) iż Szpital w 2020 roku na prośbę najemcy (...) prowadzącej działalność jako XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, podyktowaną spadkiem obrotów z powodu panującej pandemii COVID-19, Szpital odstąpił od naliczania odsetek za zwłokę w płatnościach czynszu za użytkowanie pomieszczeń wynikających z umowy najmu nr 10/N-K/BG/2013”. Kwota odsetek wynosiłaby łącznie 46,45 zł.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

(dowód: akta kontroli nr 40-43)

2) Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (zalecenie nr 5) – zalecenie częściowo zrealizowano.

Weryfikacji podlegała zgodność postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych aktualnymi na dzień wszczęcia postępowania, tj. 21.08.2020 r. (t. jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej: *ustawa Pzp*). Ocenie poddano również ewentualne powielanie przez Zamawiającego błędów w trakcie realizacji zamówień publicznych, które stwierdzono w wyniku poprzedniej kontroli, polegających na:

- nieodrzuceniu oferty nieodpowiadającej treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- niedochowaniu należytej staranności przy opracowywaniu dokumentacji dotyczącej zamówień,
- zwłoce w zwrocie wadium.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie dokumentacji dotyczącej postępowania o udzielenie zamówienia na „Wymianę dźwigu szpitalnego w budynku głównym przy ul. Korczaka 27 w Katowicach w celu przystosowania dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Budowę dwóch zewnętrznych platform dźwigowych osobowych w celu przystosowania dla potrzeb osób niepełnosprawnych w budynku Oddziału w Skoczowie przy ul. Katowickiej 21” (postępowanie 03/D-K-SK/PFRON/2020). Postępowanie przeprowadzono w trybie przetargu ograniczonego.

Wartość szacunkowa zamówienia wynosiła 590.350,41 zł netto, co stanowiło równowartość 138.278,03 euro.

Ogłoszenie o zamówieniu opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 21.08.2020 r. pod nr 575993-N-2020.

Specyfikacja istotnych warunków zamówienia (dalej: *SIWZ*) została zatwierdzona przez Dyrektora Centrum i opublikowana na stronie internetowej Centrum w dniu 17.09.2020 r.

Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia został zawarty w programie funkcjonalno-użytkowym (który stanowił załącznik do *SIWZ*), opracowanym przez Zastępcę Dyrektora Centrum ds. Administracyjno-Technicznych.

W dniu 07.10.2020 r. zawarto umowę nr 15/D-WP/PFRON/2020. Wartość umowy wyniosła 723.855,00 zł brutto (588.500,00 zł netto). W imieniu Zamawiającego umowę podpisał Dyrektor *Centrum*.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 07.10.2020 r. pod numerem 510194619-N-2020.

W wyniku kontroli ww. postępowania nie stwierdzono występowania nieprawidłowości w obszarach zidentyfikowanych w trakcie poprzedniej kontroli (przeprowadzonej w roku 2018).

Badając realizację zalecenia pokontrolnego stwierdzono jednak inne naruszenia przepisów *ustawy Pzp dotyczące wyznaczenia zbyt krótkiego terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz nieterminowego zamieszczenie SIWZ na stronie internetowej Centrum* (opisano w punkcie II.3.B ppkt 1 niniejszego dokumentu).

(dowód: akta kontroli nr 44-52)

3) Realizacja zawartych umów z kontrahentami, a w szczególności naliczanie kar umownych (zalecenie nr 6) – **zalecenie częściowo zrealizowano**.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie rozliczeń prowadzonych z kontrahentami, z którymi zawarto trzy umowy objęte sprawdzeniem:

- umowa nr 61/20 (obsługa prawna),
- umowa nr 15/D-WP/PFRON/2020 (wymiana dźwigu wraz z budową 2 platform dźwigowych osobowych),
- umowa nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 (roboty budowlane).

Weryfikacji podlegały w szczególności:

- prawidłowość realizacji umów przez wykonawców,
- naliczenie wykonawcom kar umownych w przypadku wykonania zamówienia w sposób niezgodny z warunkami umownymi,
- zgodność wydatków z wartością zobowiązania wynikającą z umowy,
- terminowość regulowania zobowiązań.

W wyniku kontroli stwierdzono:

- dla umów nr 15/D-WP/PFRON/2020 oraz nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021:
 - rozliczenie odbyło się na podstawie podpisanych bez uwag protokołów końcowych,
 - wartość zobowiązania oraz opisy zamówienia widniejące na wystawionych przez wykonawców fakturach były zgodne z zapisami zawartych umów,
 - zobowiązania regulowano terminowo, płatności następowały na rachunki wykazane w wystawionych przez kontrahentów fakturach,
 - dochowanie przez *Centrum* terminu zwrotu wpłaconego zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 15/D-WP/PFRON/2020 (wymiana dźwigu wraz z budową 2 platform dźwigowych osobowych) ,
 - **dwudniowe opóźnienie w zwrocie Wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy w stosunku do terminu zwrotu wynikającego z umowy nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 (roboty budowlane),**
- dla umowy nr 61/20:
 - rozliczanie odbywało się na podstawie harmonogramów dyżurów, zatwierdzonych przez Dyrektora *Centrum*,
 - wartość zobowiązania oraz opis zamówienia widniejące na wystawionych przez wykonawcę fakturach były zgodne z zapisami zawartej umowy,
 - dokonanie, na podstawie wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowanych przez GUS, waloryzacji ceny usługi zgodnie z zapisem umowy,
 - **nieterminowe uregulowanie zobowiązań w odniesieniu do większości faktur objętych kontrolą (z sześciu faktur, pięć zapłacono po terminie).**

W przypadku umów objętych kontrolą wykonawcy zrealizowali przedmiot zamówienia zgodnie z zapisami zawartych umów – nie wystąpiły przesłanki do naliczenia wykonawcom kar umownych.

(dowód: akta kontroli nr 40, 53-57)

4) Gospodarowanie składnikami majątkowymi w zakresie dokonywania zakupu środków trwałych (zalecenie nr 3) – zalecenie zrealizowano.

Szczegółowej kontroli poddano zakupy środków trwałych dokonane w wyniku udzielonych zamówień publicznych objętych kontrolą (zakupionych na podstawie umowy nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 na roboty budowlane oraz umowy nr 15/D-WP/PFRON/2020 na wymianę dźwigu i dwóch platform), w szczególności pod kątem ujęcia ich w planie inwestycyjnym i uzyskania opinii Rady Społecznej Centrum.

W toku kontroli potwierdzono, że:

- inwestycje zostały ujęte w planach inwestycyjnych Centrum:
 - „Wymiana dźwigu szpitalnego wraz z budową platformy dźwigowej w celu przystosowania dla potrzeb osób niepełnosprawnych budynku głównego w Katowicach przy ul. Korczaka 27 oraz w budynku oddziału w Skoczowie przy ul. Katowickiej 21” - ujęta w planie inwestycyjnym na rok 2020 pozytywnie zaopiniowanym przez Radę Społeczną Centrum Uchwałą nr 20/2019 z dnia 13.12.2019 r.,
 - „Roboty budowlane polegające na poprawie warunków użytkowania i standardu technicznego poprzez modernizację pomieszczeń w budynku Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Katowickiej 21 w Skoczowie” - ujęta w planie inwestycyjnym na rok 2021 pozytywnie zaopiniowanym przez Radę Społeczną Centrum Uchwałą nr 15/2020 z dnia 30.12.2020 r.,
- wystawiano prawidłowo dokumenty OT o nr:
 - 0004/20 (nr inwentarzowy 6/641/0004/20 – platforma dźwigowa w Skoczowie), 0005/20 (nr inwentarzowy 6/641/0005/20 - platforma dźwigowa w Skoczowie), 0006/20 (nr inwentarzowy 6/640/0006/20 - dźwig w budynku głównym w Katowicach),
 - 0004/21 (nr inwentarzowy 106/06 - zwiększenie wartości budynku).

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

(dowód: akta kontroli nr 40, 58)

5) Rejestracja i kontrola dokumentów księgowych zgodnie z zapisami wewnętrznych instrukcji w tym zakresie (zalecenie nr 7) – zalecenie zrealizowano.

Kontrolę w zakresie zgodności rejestracji i kontroli dokumentów księgowych z regulacjami wewnętrznymi Centrum przeprowadzono na próbie 8 faktur wystawionych przez kontrahentów Centrum w okresie od 29.09.2020 r. do 03.03.2021 r. w związku z realizacją umów objętych kontrolą.

Przedstawione faktury:

- zostały zarejestrowane w Kancelarii Centrum, w księdze rejestrowej dokumentów przychodzących zgodnie z § 3 pkt 3 Instrukcji Kontroli, Obiegu i Archiwizacji Dokumentów stanowiącej załącznik nr 4 do Instrukcji Kancelaryjnej Centrum (posiadały datę wpływu do jednostki oraz nadany numer porządkowy),
- posiadały nadany numer ewidencji księgowej oraz dekretację zgodnie z § 3 pkt 8 Instrukcji Kontroli, Obiegu i Archiwizacji Dokumentów,
- posiadały opis świadczący o dokonaniu kontroli wydatku pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzenie do wypłaty zgodnie z § 1 pkt 1 i 2 Instrukcji Kontroli, Obiegu i Archiwizacji Dokumentów,
- spełniały wymogi prawidłowego dowodu księgowego, określone w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.).

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

(dowód: akta kontroli nr 40, 59)

6) Rozliczanie dotacji w zakresie terminowości składania sprawozdań (zalecenie nr 4) – zalecenie zrealizowano.

W badanym okresie Centrum otrzymało z budżetu Województwa Śląskiego dotacje na następujące zadania:

- „Modernizacja pomieszczeń Poradni zlokalizowanej przy ul. Korczaka 22 w Katowicach dla potrzeb osób niepełnosprawnych”. Umowa dotacji nr 3318/ZD/2019 z 21.08.2019 r. w kwocie 46.000,00 zł,
- „Wymiana dźwigu szpitalnego wraz z budową platformy dźwigowej w budynku głównym w Katowicach przy ul. Korczaka 27 oraz budynku oddziału w Skoczowie przy ul. Katowickiej 21”. Umowa dotacji nr 3605/NZ/2020 z 05.10.2020 r. wraz z Aneksem nr 1 z 05.11.2020 r. w kwocie 322.042,50 zł.

Kontroli poddano terminowość składania sprawozdań końcowych z realizacji ww. dotacji.

W toku kontroli dla obu badanych dotacji potwierdzono, że:

- opisowe sprawozdania końcowe zostały złożone z zachowaniem terminów wynikających z zapisów § 3 ust. 11 zawartych umów dotacji,
- oświadczenia o wysokości współczynnika Pn (uwzględniającego przychody podmiotu leczniczego uzyskane w roku obrotowym, w którym udzielona jest dotacja) zostały złożone z zachowaniem terminów wynikających z zapisów § 3 ust. 12 zawartych umów dotacji.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

(dowód: akta kontroli nr 40, 60)

B. Ustalone nieprawidłowości i uchybienia (przyczyny, zakres, skutek):

W wyniku kontroli stwierdzono:

1) nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (dalej: *ustawa Pzp*) poprzez naruszenie:

a) art. 49 ust. 1 *ustawy Pzp* w związku z art. 111 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny poprzez wyznaczenie zbyt krótkiego terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 *ustawy Pzp* Zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia wymaganych dokumentów, z tym że **termin ten nie może być krótszy niż 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych.** *Ustawa Pzp* nie definiowała kwestii liczenia terminów jednak w sprawach nieuregulowanych zawierała odniesienie do przepisów Kodeksu cywilnego.

W myśl art. 111 Kodeksu cywilnego „*termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło.*”

Ogłoszenie o zamówieniu opublikowano w dniu 21.08.2020 r. – termin 7-dniowy zakończył się w dniu 28.08.2020 r. (piątek) o godzinie 23:59. Zamawiający wyznaczył krótszy termin składania wniosków - do dnia 28.08.2020 r. do godziny 8:00.

Przyczyna: Nieprawidłowa interpretacja przez Zamawiającego przepisów dotyczących zamówień publicznych w zakresie liczenia terminów.

Skutek: Udzielenie zamówienia z naruszeniem przepisów *ustawy Pzp*. Stwierdzona nieprawidłowość nie wpłynęła jednak na wynik postępowania. Nie stwierdzono, aby po upływie wyznaczonego przez Zamawiającego terminu wpłynęły inne wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Wykonawcy ubiegający się o to zamówienia nie skorzystali również z możliwości skorzystania z przysługujących im środków ochrony prawnej.

b) art. 37 ust. 2 ustawy Pzp poprzez nieterminowe zamieszczenie SIWZ na stronie internetowej Centrum.

W myśl art. 37 ust. 2 *ustawy Pzp* Zamawiający w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego **udostępnia SIWZ na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych** w przypadku zamówień lub konkursów, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

Ogłoszenie o zamówieniu w niniejszym postępowaniu **opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 21.08.2020 r.**

SIWZ została zamieszczona na stronie internetowej Centrum dopiero w dniu 17.09.2020 r., tj. w dniu wysłania do wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, zaproszenia do złożenia ofert.

Przyczyna: W wyjaśnieniach złożonych pismem z dnia 18.01.2022 r. Dyrektor *Centrum* poinformował, że wyznaczenie późniejszego terminu publikacji SIWZ na stronie internetowej wynikało ze złożonego charakteru przedmiotu zamówienia oraz konieczności opracowania graficznej części dokumentacji w sposób czytelny i zrozumiały dla wykonawcy.

Ponadto Dyrektor *Centrum* poinformował, że „Zamawiający miał dylemat odnośnie określenia w SIWZ terminu składania ofert. W dniu publikacji ogłoszenia w BZP nie było wiadome ile wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wpłynie, jak długo będzie trwało ich badanie i dokonanie selekcji oraz wystosowanie zaproszeń, w związku z czym podanie odpowiedniego, przedmiotowego terminu w tym momencie mogło być niewłaściwe”.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia Dyrektora *Centrum* należy zaznaczyć, że **opracowanie kompletnej dokumentacji graficznej dla przedmiotu zamówienia powinno nastąpić przed wszczęciem postępowania, a nie w jego trakcie.**

Skutek: na etapie składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wykonawcy mieli dostęp do okrojonej informacji dotyczącej opisu przedmiotu zamówienia (dostępnej w punkcie II.4 ogłoszenia o zamówieniu), co mogło wpłynąć na ograniczone zainteresowanie wykonawców niniejszym zamówieniem.

Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia został zawarty w programie funkcjonalno-użytkowym (datowanym na wrzesień 2020 r.) stanowiącym załącznik do SIWZ i udostępnionym wykonawcom dopiero w dniu 17.09.2020 r., tj. 20 dni po upływie terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Imię i nazwisko, stanowisko osoby odpowiedzialnej za nieprawidłowości:

- Pan Tomasz Broda – Dyrektor *Centrum* pełniący w kontrolowanym postępowaniu funkcję kierownika zamawiającego na podstawie aktualnego na dzień wszczęcia postępowania art. 18 ust. 1 *ustawy Pzp*, zgodnie z którym za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiada kierownik zamawiającego;
- Pan Adrian Garcorz – Zastępca Dyrektora *Centrum* ds. Administracyjno-Technicznych, któremu zgodnie z treścią protokołu postępowania Dyrektor *Centrum* powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla siebie czynności w postępowaniu w okresie od 17.08.2020 r. do 30.08.2020 r., na podstawie pełnomocnictwa z dnia 13.08.2020 r.

2) Nieprawidłowości w zakresie realizacji zawartych umów z kontrahentami, w szczególności naliczania kar umownych poprzez naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań wynikających z umowy na obsługę prawną.

Kontrolą objęto sześć faktur, z których w odniesieniu wyłącznie do jednej stwierdzono jej uregulowanie w terminie wynikającym z zapisów § 4 pkt 3 umowy, wskazującym, że: „Należność za wykonany przedmiot umowy zostanie uiszczona przelewem na rachunek bankowy wskazany na fakturze Wykonawcy w terminie do 30 dni od daty otrzymania faktury VAT”. Opóźnienia wynosiły od 37 do 83 dni.

Przyczyna:

W oświadczeniu z dnia 13.01.2022 r. Dyrektor Centrum wyjaśnił, że: „(...) opóźnienia w realizacji płatności na rzecz Radcy Prawnego (...), świadczącego na rzecz Szpitala usługi prawne, nie przyczyniły się powstania po stronie Szpitala kosztów za nieterminowe regulowanie zobowiązań. Bezpośrednią przyczyną problemów z utrzymaniem płynności w latach 2020-2021 była trwająca pandemia Covid-19, która spowodowała istotne zaburzenie we wszystkich obszarach działalności medycznej, w tym przede wszystkim wzrost kosztów związanych z utrzymaniem wysokiego reżimu sanitarnego”.

Skutek:

Brak skutków finansowych. Powstałe opóźnienia nie spowodowały konsekwencji finansowych, kontrahent nie naliczył odsetek od ww. nieterminowych płatności.

Imię i nazwisko, stanowisko osoby odpowiedzialnej za nieprawidłowość:

Pan Tomasz Broda – Dyrektor Centrum na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.), zgodnie z którym kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 633.), zgodnie z którym odpowiedzialność za zarządzanie podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą ponosi kierownik.

3) Uchybienie związane z naruszeniem postanowień zawartej z wykonawcą umowy nr 06/RB-SK/PP/ROPS/2021 z dnia 27.09.2021 r. poprzez nieterminowy zwrot wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie 2.936,49 zł. Zgodnie z umową termin zwrotu zabezpieczenia przypadał na dzień 22.11.2021 r. natomiast jego zwrot nastąpił w dniu 24.11.2021 r. (potwierdzenie transakcji nr 64001105997). Opóźnienie wyniosło 2 dni.

Przyczyny:

Środki dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy wpłynęły na rachunek podstawowy jednostki, z którego są finansowane zobowiązania bieżące. W konsekwencji, jak wynika z oświadczenia Głównego księgowego Centrum, środki te zostały „wykorzystane” na zapłatę raty ZUS w wysokości 18.325,00 zł (rata dotyczyła zawartego układu ratalnego z ZUS dotyczącego zaległych składek za wrzesień 2020 r.). Wobec powyższego Centrum w terminie przypadającym na zwrot zabezpieczenia wykonawcy nie posiadało wystarczających środków finansowych.

Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadku wniesienia zabezpieczenia w formie pieniężnej zamawiający powinien przechowywać środki na wydzielonym koncie bankowym. Konto to nie może być kontem rozrachunków bieżących, ponieważ zabezpieczenie pełni funkcję kaucyjną i kaucja ta, tj. środki niebędące własnością zamawiającego nie powinny stanowić źródła finansowania innych jego zobowiązań związanych z bieżącą działalnością. Dochowanie powyższego jest niemożliwe w sytuacji korzystania przez zamawiającego wyłącznie z jednego konta obsługującego rozrachunki bieżące, wadnia oraz zabezpieczenia, co miało miejsce w przedmiotowej sytuacji.

Skutki: Powyższe nie skutkowało konsekwencjami finansowymi, kontrahent nie naliczył odsetek.

Imię i nazwisko, stanowisko osoby odpowiedzialnej za uchybienie:

Pan Tomasz Broda – Dyrektor *Centrum* na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.), zgodnie z którym kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 633), zgodnie z którym odpowiedzialność za zarządzanie podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą ponosi kierownik.

C. Ocena cząstkowa: pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

III. Uwagi

IV. Pozostałe informacje i pouczenia.

1. Wystąpienie pokontrolne posiada 18 stron.
2. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej.

V. Zalecenia/wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia jednostki kontrolowanej.

Mając na względzie powyższe ustalenia zalecam:

1. Dostosować wewnętrzne regulacje dotyczące udzielania zamówień publicznych, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, do wymagań wynikających z obowiązującej wersji dokumentu „*Standardy zawierania umów cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi przez jednostki organizacyjne Województwa Śląskiego*” (dalej: *Standardy*), wprowadzonego uchwałą nr 923/120/VI/2020 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 kwietnia 2020 r.
2. Dostosować zapisy zawartej w dniu 03.08.2020 r. umowy na obsługę prawną (obowiązującej od 01.09.2020 r. do 28.02.2023 r.) do wymagań wynikających z obowiązującej wersji *Standardów* w zakresie wykazanym w wystąpieniu pokontrolnym, tj.:
 - a) ustalenia dokładnych zasad wypłaty wynagrodzenia należnego za wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z pkt 1.3 *Standardów*,
 - b) określenia praw i obowiązków zamawiającego i wykonawcy w związku z realizacją przedmiotu umowy, w tym mechanizmów weryfikacji prawidłowości jej realizacji zgodnie z pkt 1.4 *Standardów*,
 - c) wprowadzenia do umowy rekomendacji szczegółowych dotyczących zlecenia usług prawnych zgodnie z pkt 2.2 - 2.4 *Standardów*.
3. Stosować rekomendacje wynikające z obowiązującej wersji *Standardów* poprzez:
 - a) organizowanie przebiegu postępowań o udzielenie zamówień publicznych z zastosowaniem wszystkich rekomendacji wynikających z pkt 3 *Standardów*,
 - b) formułowanie warunków umownych o udzielenie zamówień publicznych z uwzględnieniem rekomendacji wynikających z pkt 1 i 2 *Standardów*.
4. Wykazać podległość służbową Inspektora Ochrony Danych bezpośrednio najwyższemu kierownictwu jednostki poprzez ujęcie ww. stanowiska w Regulaminie Organizacyjnym.
5. Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, w szczególności w zakresie:
 - a) wyznaczania terminów składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu,

- b) terminów publikacji specyfikacji warunków zamówienia na stronie internetowej prowadzonego postępowania.
- 6. Terminowo regulować zobowiązania wynikające z zawartych umów zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 7. Dokonywać terminowo zwrotów wykonawcom wpłaconych zabezpieczeń należytego wykonania umowy zgodnie z postanowieniami zawartych umów.
- 8. Gromadzić środki niebędące własnością *Centrum* (w tym: wadia, zabezpieczenia, kaucje) na wydzielonym rachunku bankowym.

z up. Zarządu Województwa Śląskiego:

Robert Lipka
Dyrektor Departamentu Audytu i Kontroli

POUCZENIE

Zgodnie z § 25 ust. 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych (t. jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1331) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Zgodnie z § 30 ust. 1 Regulaminu kontroli jednostek organizacyjnych Województwa Śląskiego stanowiącego załącznik do uchwały nr 1057/229/VI/2021 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 28 kwietnia 2021 r., kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie 30 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informuje podmiot uprawniony do kontroli o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Dokonano anonimizacji w zakresie danych osobowych zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 902). Osobą dokonującą wyłączenia jawności jest Małgorzata Biskup.